

דף קיא.

עין משפט ב.

אה"ע סימן ה סעיף יא

עיין לעיל דף קי: עין משפט אות ב

עין משפט ג.

אה"ע סימן ה סעיף יב

עיין לעיל דף קי: עין משפט אות א

עין משפט ד.

או"ח סימן שכז סעיף א

א. החושש במתניו לא יסוך שמן יחד עם חומץ שזה מוכח לרפואה ^מ אבל שמן לבדו מותר ^נ.

שמן ורד במקום שעושין אותו רק לרפואה גם לבדו אסור ^ס.

הגה: ובמקום שאין נוהגים לסוך בשמן ^ע לבדו כי אם לרפואה ג"כ אסור.

עין משפט ה.

או"ח סימן שכח סעיף לב

לב. לד. החושש בשיניו לא יגמע חומץ ויפלוט ^פ אבל גומע וכולע או

מ. משנה שבת קי"א, ויש גירסא שמן ויין וכך היא ברי"ף ורמב"ם, אבל הטור גרס שמן וחומץ. ולדינא שמן עם חומץ או עם יין אסור.

ו. ואסרו חז"ל לעשות רפואה בשבת גזירה משום שחיקת סממנים וכמו בריש סי' שכ"ח, ואפי' ע"י עכו"ם אסור כל שמתחזק והולך כבריא. כה"ח אות ב' ממשב"ז.

ז. ואם האדם בריא ואינו חושש כלל במתניו מותר גם בשמן וחומץ, כה"ח אות ג'. ועיין בסי' שכ"ח סעיף ל"ז.

ח. ואפי' על גבי מכה כמ"ש בסי' שכ"ח סעיף כ"ב. וכל זה במקום שנוהגים לסוך שלא לרפואה דהיינו גם הבריאים סכין אבל במקום שרק לרפואה סכין אסור גם בשמן לבד וגם ע"ג המכה וכמו שכתב הרמ"א.

ט. וכן גם לא לרפואה, אבל אם סכין אותו לבדו בין לרפואה בין לא לרפואה מותר, והגם שמוליד ריח בבשר, צ"ל דאין ריחו ערב או אין ריחו נודף כמו מי ורדים, ועיין בכה"ח בסי' קכ"ח אות מ"ד. ואסור לזלף מי ורדים על הזקן או מפה בשבת או ביו"ט דמוליד ריחא. כה"ח אות ח'.

י. כ"כ הב"י דבזה"ז אין אנחנו רגילין לסוך בשום שמן כשאנחנו בריאים, ע"כ אסור לסוך בשום שמן ע"ג המכה דמוכח דלרפואה עושה, כה"ח אות י'.

שמנים שריחן רע דלא ראויים לסיכת בריאים אליבא דכ"ע אסור, שם אות י"ג.

יא. וכאן מיירי במיחוש בעלמא, אבל ביש לו צער גדול ובשביל זה נחלש כל גופו מותר לעשות לו כל הרפואות כמו בסעיף ג', ט"ז ס"ק כ"ד.

מטבל בו כדרכו. והחושש בגרונו **ז** לא יגרגר בשמן **ק** אבל בולע הוא השמן **ר** ואם נתרפא מה טוב.

עין משפט ו. או"ח סימן שכ סעיף יח

כ. יש מי שמתיר לסתום פי חבית בפקק של פשתן אע"פ שא"א שלא יסחוט ובלבד שלא יהיה תחתיו כלי שאז הוי פסיק רישיה דלא ניחא ליה **ש**, וחלקו עליו **ת**, והעולם נוהגים היתר בדבר, ויש ללמד עליהם זכות כיון שאין היד נוגעת בספוג עצמו **א**, דיש לו בית אחיזה ומותר. וטוב שלא יהיה כלי תחת החבית **ב** בשעה שפוקק הנקב.

ובמיחוש בעלמא אסור לומר לעכו"ם שיעשה לו שום דבר, מ"א ס"ק ל"ו, ואפי' אינו אלא שבות דשבות אסור.

ו ולא יגמע חומץ ויפלוט דמוכח שזה לרפואה, אבל בערק או יין כיון שהם משקים מותר אפי' לפלוט דלא מיחזי לרפואה, ח"א כלל ס"ט אות ג', כה"ח אות קצ"א, וכל זה אף במיחוש בעלמא.

ז. היינו בחושש בעלמא, שם אות קצ"ד.

ק. וכן לא ישהה אותו בגרונו ואינו בולעו, כיון שאינו בולעו מוכח שזה לרפואה, כ"י בשם רש"י, ואם משהה אותו בגרונו או מגררו אפי' אח"כ בולעו אסור, כה"ח אות קצ"ה, ממ"א ס"ק ל"ז.

ר. והב"ח אסור בשמן לבד, והמ"א בס"ק ל"ח כתב דהכל לפי המקום והזמן דאם אין דרך בריאים לבלוע שמן לבדו אסור, כמו בסעיף ל"ז. ומ"מ בנחלש כל גופו מכאבי גרון מותר לעשות כל רפואה.

ש. שהמשקה הולך לאיבוד. אבל בכגד במים שיש ג"כ משום מלבן אסור אפי' אם המים הולכים לאיבוד, כה"ח אות צ"ז. וזוהי דעת הערוך דבשבת מלאכת מחשבת אסרה תורה, אבל בשאר איסורין גם הערוך מודה דגם בפסיק רישיה ולא ניחא ליה אסור, מ"א ס"ק כ' בשם הרא"ש.

ת. דהגם שאין חיוב אסור, התוס' והרא"ש. דלר"י דס"ל מלאכה שא"צ לגופה חייב גם בפ"ר דלא ניחא ליה חייב עליה, ועיין בכה"ח אות ק' מש"כ בזה מלח"מ.

א. והספוג עצמו הוי ככלי שמלאכתו לאיסור, אבל אם יש לו בית אחיזה גם מחמה לצל מותר לטלטלו, כה"ח אות ק"ב.

ב. הר"ן ושאר פוסקים ביארו שיש ב' מיני סחיטה א'. משום תולדה דמכבס והיינו מלבן ומשום כך אין איסור זה אלא במים אבל לא בשאר משקין אם לא שיש ליכלוך על הבגד. ולענין הלכה פסקו הטור והשו"ע בסי' שי"ט דיין הוא כשאר משקין חוץ מיינ לבן כמ"ש הב"י מהר"ן.

ב'. עוד יש סחיטה משום תולדה דדש ומפרק ובוה אין איסור אלא בניחא ליה מה שמוציא ממנו כמו דש ומפרק, וגם בלא ניחא ליה אסור מדרבנן, משום כך אם נשפך שכר או שאר משקין על מפה מבד שעל השולחן שאין כאן מלבן ורוצה לנקותו לא ישאב משם ע"י כף אף שמשליך המשקה אח"כ לאיבוד דמ"מ בשעה ששאב לתוך הכף עושה איסור גמור והוי

דף קיא:

עין משפט א.

אור"ח סימן שכז ע"פ א

ע"פ לעיל דף קיא. עין משפט אות ד

עין משפט ב.

אור"ח סימן שיז ע"פ א

א. הקושר קשר של קיימא ג וגם מעשה אומן חייב כמו קשר הגמלים והספנים, אבל קשר של קיימא ואינו מעשה אומן פטור אבל אסור, וה"ה מעשה אומן ואינו של קיימא.

הגה: ויש חולקים וס"ל דכל קשר של קיימא אפי' אינו מעשה אומן חייבין

תולדה דדש, אלא יעשה זה עם סכין לדחות שאר המשקין מעל השולחן והמפה ויזוב לאיבוד, רק שלא יעשה בכח שלא יעשה איסור מפרק מדרבנן גם בלא ניחא ליה, אבל אם נשפכו על המפה מבד מים או יין לבן אסור לגרור אפי' בסכין משום מלבן, כ"כ הט"ז בס"ק י"ב. והמשב"ז כתב לאסור גם בשאר משקין בכף מטעם מראית העין ולא מטעמו של הט"ז, וכתב בכה"ח אות ק"ו דיש להחמיר כדברי הט"ז. ואם נשפכו משקין צבועים על המפה אסור לגרור גם בסכין על המפה בנחת דבמקום שלא נשפך שם יהיה צובע. משב"ז אות י"ב. וגם בלא סחיטה אם מעביר הליכלוך יש בזה ליבון ופשוט הוא, כה"ח אות ק"ט מרמב"ם. הסוחט השער או העור פטור אבל אסור, רמב"ם פ"ט הלכה י"א. מ"א ס"ק כ"ג, וכ"כ הב"י בסי' ש"ל.

וּלְכֵן הַטּוֹבֵל בַּשֶּׁבֶת או ביו"ט יזהר שלא יסחוט השער להוציא המים. והטובל בשבת או ביו"ט יש לו לנגב ראשו וזקנו במטפחת גדולה המיוחדת לכך שאינו מקפיד עליה אם תשרה במים ויעשה בנחת ולאט, אע"ג דעי"ז נסחט השער כיון שזה רק מדרבנן וכאן המים הולכים לאיבוד וגם הוי סחיטה כלאחר יד מותר. כ"כ הבן איש חי פ' פקודי אות ת'.

ג. שבת קי"א במשנה וגמ' קי"ב. הכלל בזה יש ג' חילוקי דינים, להרי"ף והרמב"ם והשו"ע אם הוא קשר של קיימא שדעתו שיהיה קשור כך לעולם והוא ג"כ מעשה אומן חייב חטאת בין על קשירתו בין על התרתו, ואם הוא קשר של קיימא ואינו מעשה אומן פטור אבל אסור. ואם אינו מעשה אומן ואינו של קיימא מותר לכתחלה. ודעת הרא"ש והטור והרמ"א דלא תלוי כלל במעשה אומן אלא העיקר אם עשוי לעמוד כך לעולם חייב חטאת ואם אין דעתו לקשרו לעולם תלוי במחלוקת אם אין דעתו להתירו עד ז' ימים פטור אבל אסור, אבל דעתו להתירו תוך ז' ימים מותר אף לכתחלה. ודעת הכלבו דוקא אם יש בדעתו להתירו באותו יום עצמו הוא שמותר לכתחלה אבל יותר מאותו יום פטור אבל אסור.

וְהַגֵּם שְׂאִין לְנוּ הַיּוֹם בִּיה"מ לְהַקְרִיב חֲטָאת נֶפֶס לְעִנְיַן פְּסוּלֵי עֲדוֹת דָּאם עֵבֶר עַל מַה שְׂחִיב חֲטָאת בְּשׁוּגָג וְעֵשָׂה הַדָּבָר בְּמִזִּיד נֶפְסָל לְעֲדוֹת מִן הַתּוֹרָה, וְאִם קִידֵשׁ אִשָּׁה בְּפָנֵי אוֹתוֹ עַד א"צ גַּט, אֲבָל בְּעַד שְׁעֵבֶר עַל מַה שְּׂאִסוּר אֲבָל פְּטוּר אִינוּ נֶפְסָל אֲלֵא מִדְּרַבְּנָן וְצִרִיכָה גַט אִם קִידֵשׁ בְּפָנָיו. וְעוֹד דְּפְסוּלֵי עֲדוֹת מִדְּרַבְּנָן צִרִיכִים הַכְּרָזָה כַּמ"ש בַּחו"מ ס' ל"ד.